

anton paulovič českou tři sestry

těšínské divadlo
česká scéna

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

anton paulovič čechou tři sestry

premiéra 9. ledna 2016 u 17.30 hod.
u těšínském divadle

sezóna 2015/2016
inscenace vznikla
za finanční podpory
ministerstva kultury
české republiky
a města český těšín

překlad **leoš suchařípa**
úprava **simona nyitrayová,**
radek brož
pohybouá spolupráce
tomáš sukup j.h.
scéna a kostýmy **alexandra**
a **roman cihanski machovi** j.h.
hudba
alexandra cihanski machová j.h.
projekce **miroslav pavelek** j.h.
režie **simona nyitrayová** j.h.

těšínské divadlo český těšín, příspěvková organizace
ředitel **karol suszka**
šéf české scény **miloslav čížek**
dramaturg české scény **ivan misař**

osoby a obsazení:
olga **šárka hrabalová**
máša **jolana ferencová**
irina **markéta glosová**

andrej prozorou, jejich bratr **tomáš hába**
natálie, jeho milá, potom žena **petra sklářová**
fjodor kulygin, profesor gymnázia, mášín muž **zdeněk klusák**
alexandr veršinin, podplukovník, velitel baterie **zdeněk hrabal**
nikolaj tuzenbach, baron, poručík **miroslav liška**
vasilij solený, štábní kapitán **robert urban**
ivan čebutykin, vojenský lékař **uítězslav kryške**
alexej fedotík, podporučík **petr pěnkava**
uladimír rode, podporučík **ondřej frydrych**
ferapont, vrátný u krajské správy **michal przebinda**
anfisa, chůva **lenka waclawiecová**

nápověda **libuše berková**
inspice **alice valterová**

Anton Paulovič Čechov

* 29. ledna 1860 Taganrog

† 15. července 1904 Badenweiler

Anton Paulovič Čechov, ruský prozaik a dramatik, jeden z nejvýznamnějších spisovatelů světové literatury, se narodil 29. ledna roku

1860 v ruském Taganrogu v rodině kupce (Čechovuův děd se vykoupil z nevolnictví).

V mládí Čechov studoval na gymnáziu, maturoval v roce 1879 a ve stejném roce pak odešel do Moskvy, kde po otcově bankrotu žil zbytek rodiny.

V Moskvě vystudoval lékařskou fakultu Moskeuské univerzity (absolvoval v roce 1884), ale povolání lékaře se věnoval jen krátký čas ve Voskresensku a Zvenigorodu. Od roku 1886 se Čechov plně věnoval literatuře a krátce na to, v roce 1888, se stal laureátem Puškinovy ceny Akademie věd. O dva roky později, v roce 1890 se vydal na Sibiř na ostrov Sachalin, kde se seznámil s tamní trestaneckou kolonií. Otřesný život trestanců pak popsal v knize *Ostrov Sachalin*, (1893). Pobyť na Sachalinu se patrně podepsal na jeho zdraví. (První příznaky nemoci se objevily už za univerzitních studií.)

V roce 1892 se přestěhoval do městečka Melichovo, kde uzdělával místní mužiky a za epidemie cholery v letech 1892 až 1893 léčil vesnické obyvatelstvo.

V roce 1898 Čechov přesídlil ze zdravotních důvodů (začínající tuberkulóza) na Krym do Jalty a tam se setkával s dalšími významnými ruskými spisovateli, mimo jiné s Luem Nikolajevičem Tolstým a Maximem Gorkým. V roce 1901 se Anton Paulovič Čechov oženil s herečkou moskeuského divadla MCHAT Olgou Knipperovou.

Literární začátky se datují už do doby vysokoškolských studií, kdy pod pseudonymem Antoša Čechonte uveřejňoval humoristické povídky v časopisech *Strekoza*, *Budilník*, *Zritěl* či *Oskolki*; v té době vznikly Čechovovy povídky *Chameleon*, *Štába*, *Přišibejev*, *Smrt úředníka* a jiné.

V dalším období tvorby Anton Paulovič Čechov navazuje na žánr tak zvané „smutné humoresky“, inspirován Gogolem píše groteskní satirické povídky, které se vyznačují úsporností stylu, dramatickým spádem děje a uměním charakterizovat postavy i prostředí děje detailem; příkladem toho je Čechovova první sbírka povídek *Melpomeniny pohádky* (1884) či *Pestré povídky* (1886).

Konec osmdesátých let pak znamenal u Čechovově tvorbě výrazný posun, začíná psát povídky, v nichž analyzuje a zkoumá mezilidské vztahy svých hrdinů,

především příslušníků středních vrstev, například lékařů, učitelů, advokátů, důstojníků atd.

První větší literární útvar – novelu *Step* vydal v roce 1888 a v roce 1889 pak novelu *Nudná historie*.

Koncem osmdesátých let 19. století však už plně směřuje k dramatické tvorbě. Kromě tipných jednoaktových humoresek jako jsou *Labutí píseň* (1887), *Medvěd* (1888), *Námluvy* (1888) a *Jubileum* (1892) vznikly i první celovečerní hry. Dramatická proutina Platonou měla pohnutý osud. (Hru napsal v letech 1877 až 1888, ale v návalu zklamání roztrhal dvě kopie. Teprve v roce 1923 byl nalezen originál libreta, oušem bez první strany, takže původní název hry není znám. Hra je proto nejčastěji uváděna pod jménem hlavní postavy Platonova.) *Komedii Ivanou* napsal roku 1887 a hru *Lesní duch* v roce 1889.

Na přelomu devatenáctého a dvacátého století pak Čechov tvoří svá nejslavnější dramata – vznikají hry *Racek* (1896), *Strýček Váňa* (1897), *Tři sestry* (1901) a *Višňový sad* (1904), kterými Čechov svým vlastním osobitým způsobem navazuje na dramatickou tvorbu norského dramatika Henrika Ibsena.

15. července roku 1904 Anton Paulovič Čechov ve svých čtyřiačtyřiceti letech předčasně umírá na tuberkulózu v sanatoriu v německém Badenweiler.

Tri sestry a prokrastinácia

Prokrastinácia. Veľmi moderné slovo, ktoré u poslednej dobe počuť čoraz častejšie. Aký je jeho význam? Veľmi jednoduchý. Ide o chorobné odkladanie povinností na neskôr. Poznáte to, však? Alebo sa radšej nad tým zamyslíte až inokedy, neskôr?

V Čechovovej známej hre vidíme postavy, obyčajných, priemerných a dobre známych ľudí, u prúde obyčajného, dobre známeho, tichého a nemilosrdného času. Čas, čas, čas - „Prepáč, teraz nemám čas... Budem mať dost času?... Koľko je hodín?... Dokedy máš čas?“ Čas je tu stále prítomný ako strážca nevyhnutnosti nášho pomalého umierania a porazíme ho len utedy, keď naň zabudneme. Keď sa nepýtame, nečakáme, ale ani sa neponáhľame. Keď naozaj, skutočne žijeme.

Prokrastinácia - „Stretnem sa s tebou zajtra, dnes nemám čas... Zavoláme si... Teraz ešte nie je správny čas... Raz niekoho stretnem... Zajtra bude lepšie.“ Čechovove postavy rozprávajú o budúcnosti a prítomnosť im zatiaľ akosi uniká. Dúfajú, ba priam veria, že niečo príde - niečo, čo ich zachráni. Láska, práca, deti... budúcnosť, zajtra, len nie dnes. Oni neodkladajú svoje povinnosti, ale celý svoj život. Je to smutné? Áno. Je to desivé? Rozhodne. Je to smiešne? Musí byť. Lútosť, sebalútosť a smútok totiž prokrastináciu prežívania vlastného života iba natahujú. Zasmejte sa našim trom sestram a ich problémom... svojim problémom. Zasmejte sa od radosti, že máte k dispozícii dnešok, že žijete práve dnes. Zasmejte sa, neodkladajte to... na neskôr.

Simona Nyitrayová

«citáty»

Lidé se smějí tomu, co je směšné,
anebo tomu, čemu nerozumějí.

«•»

Čest není možné užít, tu lze jen ztratit.

«•»

Ženy bez mužů vadnou,
muži bez žen blbnou.

«•»

Člověk si tvoří vlastní budoucnost
a dědí minulost.

«•»

Bez práce není čistého a radostného
žívota. Bojíte-li se samoty, nežeňte se.

«•»

Člověk ať je jakýkoli, je povinen
pracovat, pracovat v potu tváře,
protože jenom v tom je celý smysl
a cíl jeho žívota, všechny jeho radosti.

«•»

Divadlo spojuje všechna umění
a my, herci, jsme misionáři.

«•»

Dobré vychování nespočívá v tom,
že člověk nevylijí omáčku na ubrus,
nýbrž v tom, že si člověk neušimne,
když to udělá ten druhý.

«•»

Dokonce i nemoc se stane přijatelnější,
uíš-li, že jsou nablízku lidé, kteří na tvé
uzdravení čekají jako na suátost.

«•»

Doufám, že budu studentem
až do konce žívota.

«•»

«citáty»

Je třeba usilovat o to, aby každý viděl
a věděl víc, než viděl a věděl jeho otec
a děd.

«•»

Jestliže čtení neovlivňuje náš život,
konání a myšlení, tak je škoda číst.

«•»

Láska je neobyčejně závažný důvod,
který ospravedlní všechno.

«•»

Lež je jako alkohol.
Lháři lžou i při umírání.

«•»

Neexistuje žádná národní věda,
stejně jako neexistuje národní násobilka.

«•»

Nejuvyšším výrazem štěstí nebo neštěstí
bývá nejčastěji mlčení.

«•»

Milenci si rozumějí nejlépe, když mlčí.

«•»

Přání sloužit obecnému blahu musí být
nezbytnou potřebou duše, podmínkou
osobního štěstí.

«•»

Stručnost je sestra talentu.

«•»

Talent je práce na talentu.

«•»

Umění je zulaštní a krásné tím,
že se v něm nedá klamat.

«•»

Vášeň klepat o někom u nich potlačila
všechny ostatní zájmy.

«•»

«citáty»

Važ si sebe, nedávej rukám volnost,
když je mozek líný.

«•»

Ve všech zemích a za všech dob existoval
muž, pro něhož bylo jeho děvče tím
nejuzácnějším.

«•»

Věřím, že nic nepomine bez následků
a že každý náš krok, i ten nejmenší,
jest významný pro život přítomný
i budoucí.

«•»

Všechno zlo u životě pochází z duševní
prázdnoty, nudy, lenosti, a to vše je
nevyhnutelné, když si člověk zuykne žít
na účet druhých.

«•»

Žít znamená tvořivě pracovat.

«•»

Když nedokážeš ovládnout hněv,
ovládne on tebe.

«•»

V očích milující ženy je i osel filozofem.

«•»

Přátelství nám nebe posílá proto,
abychom se mohli vyzpovídat a zachránit
se před tajemstvími, která nás tíží.

«•»

Ptáka poznáš podle peří a dobrého
žadatele podle uděčnosti.

«•»

Člověk je tím, u co věří.

«•»

práva k provozování tohoto díla zastupuje divadelní a literární agentura **díla praha**
vedoucí obchodního oddělení **dagmar paulíková** • vedoucí dekoracní dílny **kristina libosková**
vedoucí krejčovny **helena prokopová** • vedoucí uláskárny **jarmila držíková** • jevištní mistr **roman sekula**
vedoucí zvuku a osvětlení **vladimír rybář** • vedoucí úseku rekvizit **josef kurek** • rekvizity **milada zbončáková**
garderoba **jana černá, paula cwiertková** • světla **czesław czakoj, martin valenta** • zvuk **richard damek, michal maliniak** • jevištní technika **jiří ponča, alfréd benek, jindřich tesarczyk, rostislav mišura, jirí gebhart**
redakce programu **ivan misař** • foto **karin dziadková** • design **marian siedlaczek** • tisk **proprint, s. r. o. český těšín**
program vydalo **těšínské divadlo** český těšín, příspěvková organizace
zřizovatel - moravskoslezský kraj • ostravská 67 • 737 35 český těšín • tel. 558 746 022-23 • info@tdivadlo.cz •
www.tdivadlo.cz

